

V Ě S T N Í K

ČESKOSLOVENSKÉ NÁRODNÍ RADY AMERICKÉ

Číslo 398

Listopad 1989

Milí přátelé,

v duchu — ať jsme byli kdekoli — vzpomínali jsme všichni 28. října! Býval to svátek v Československu. Ve Spojených státech měli jsme též důvod oslavovat, vždyť přispěli jsme k uskutečnění osvobození a v letech následujících jsme se právem radovali z úspěchů československé demokracie. Pak udeřil Hitler a po jeho porážce další pohroma postihla Československo. Když komunisté se zmocnili vlády r. 1948, zprofanovali 28. říjen, den, kdy občané byli připraveni nejen o svůj majetek, ale i o svobodu.

Ve Spojených státech je tomu docela jinak: 28. říjen je pro nás výzvou do boje, den, kdy se zavazujeme, že nepřestaneme usilovat o vzkříšení.

Československá národní rada Vás vyzývá, abyste se zúčastnili činnosti k oživení hnutí za lidská práva, za svobodu. President Spojených států a naše vláda o to usilují. Američané československého původu plně chápou co je v sázce nejen pro národy ujařmené a pro další ohrožené oběti, ale i pro Spojené státy a budoucnost svobodného světa.

Československá národní rada americká je dobře informovaná o nynějších poměrech v Československu. Protestovala proti uvěznění spisovatele Václava Havla a ostatních. Je také informovaná o nové vlně podpisovací akce a prohlášení "jen několik vět", kterou již podepsalo přes 3 tisíce čl. občanů.

Ve Spojených státech ČSNRA informuje členy kongresu ve Washingtonu, americký tisk a veřejnost o událostech a útisku v Československu. Nezanedbává další úkoly: poskytuje pomoc československým uprchlíkům; vydává měsíční zpravodaj pro členy, Věstník a American Bulletin pro americké čtenáře, které informuje o důležitých událostech týkajících se Československa. Odbočky Rady, od Washingtonu až po Los Angeles, pořádají zajímavé programy; vzpomínají 7. března; 28. října; výročí slovenského povstání.

Jak vidíte, je mnoho možností jak pracovat pro mír a lidská práva, ale jsou zapotřebí peníze k uskutečnění těchto cílů. Proto prosíme, přidejte se k nám a zašlete svůj příspěvek organizaci osvědčené a dedikované.

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL OF AMERICA

2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, IL 60650

VESTNIK

November 1989

Organ of the Czechoslovak National Council of America

Published monthly (Except bi-monthly July-August)

Subscription \$5.00 - Outside U.S.A. \$6.00

Editor - O. Kovar

Office: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telephone: 656-1117

VĚSTNÍK

Listopad 1989

Orgán Československé národní rady americké

Vychází měsíčně (s výjimkou dvojčísla v červenci-srpnu)

Předplatné \$5.00 - Mimo USA \$6.00

Redaktorka - O. Kovářová

Úřadovna: 2137 So. Lombard Avenue, Cicero, Illinois 60650

Telefon: 656-1117

VLASTA VRÁZOVÁ — VE VZPOMÍNKÁCH

Smrt Vlasty Vrázové, ženy, jejíž celý život byl věrnou službou rodině a československému lidu, nutí nás vzpomínat na Vlastinu minulost, dávnou, či nedávnou.

A básník, jakoby tušil koho a co chceme vykreslit, praví:

*Minulost to je proud,
závan hudby a krásných hlasů,
výzva k hrdinství.
Obětovat se.
Nést břemeno, které drtí.*

(J. Zahradníček)

Obětovat se, nést břemeno, které leckdy bylo nad její síly — to byl Vlastin úkol a cíl.

Jméno Vráz pro mne, jako chlapce, představovalo veliká dobrodružství v neprobádaných krajinách a v neprostupných pralesích. Vždycky jsem si přál poznat slavného cestovatele a mého oblíbeného autora, ale toto mé přání se, bohužel, nesplnilo.

Když jsem se vrátil z druhé světové války, četl jsem několikrát o jeho dceři, žurnalistce Vlastě Vrázové a její velké práci v americké pomoci Československu, ale nikdy jsem se s ní nesetkal, i když jsme byli oba v Praze. Poznali jsme se až koncem r. 1952 ve Washingtonu, D.C., kdy si Vlasta se svou přítelkyní pronajaly u nás byt. Když se pak k nám přistěhoval manžel mučednice Dr. Milady Horákové, Dr. Bohuslav Horák, bylo nás v domě pět, jako ve slavné Poláčkové knize. Scházeli jsme se takřka denně u nás a v našich rozhovorech zpravidla převládalo jedno téma: co by se dalo dělat v zahraničí pro Československo. V našem "snění" největším realistou byla Vlasta. Zнала dokonale poměry v krajské obci a proto věděla, co je v USA proveditelné a co nikoliv.

Z jejího podnětu jsme organizovali ve Washingtonu odbočku ČSNRA, která soustředila washingtonskou krajskou obec a organizovala kulturní, pěvecká a hudební vystoupení a dnes již pravidelné čs. reprezentační plesy. A Washington měl, mimoto, jednu výhodu: možnost častějšího styku zástupců ČSNRA se senátory, či kongresmany.

Někdy v r. 1954 jsme před Vlastou nastínili myšlenku SVU. Tehdy ona jindy obvykle v úsudku opatrná, pro myšlenku ihned zahořela.

Když v r. 1956 v létě opustila Washington a usadila se zase v Chicagu, zdálo se, že naše plány nebude možno uskutečnit, ale nedali jsme se a v prosinci 1956 jsme založili odbočku ČSNRA, o níž jsem se zmínil a o rok později, za velké podpory Vlastiny, rozběhli jsme akci pro založení SVU.

Vlasta v té době působila jako organizátorka ČSNRA v Chicagu, ale situace v novém úkolu nebyla pro ni právě

skvělá. Krajané, unaveni ještě horečnou spolkovou činností z doby války a často desorientovaní rudou propagandou z Československa, nejevili valné ochoty zúčastnit se znova práce na obnovu demokracie ve "staré vlasti". Bylo třeba jezdit, vysvětlovat, přemlouvat a psát. Ba dokonce občas zvednout i morálku předsednictva. A to všechno Vlasta zastala. Práce to byla veliká a vyčerpávající, ale měla jednu výhodu: nebyla to kancelářská rutina, ale činnost vyžadující inteligence, imaginace a samostatnosti v rozhodování. Zato výsledky bylo znát v růstu a viditelné renesanci ČSNRA. A také vznik washingtonské odbočky byl propagačně důležitý, protože odbočka přinesla ČSNRA nejen nové členstvo, ale i nové myšlenky a novou energii k práci. A navíc, ukázala, že není důvodů k nářku nad stagnujícím krajanstvím, že se naši lidé stále dají získat pro dobrou myšlenku. Nadto noví členové byli vesměs političtí uprchlíci z ČSR po únoru 1948 — kteří se připojovali ke krajskému hnutí.

Akce pro založení Společnosti pro vědy a umění při ČSNRA probíhala za Vlastiny podpory u předsednictva a na sjezdech ČSNRA velmi úspěšně. SVU se stala "Spolupracující součástí ČSNRA", ale v dubnu 1960 se osamostatnila, a valné shromáždění SVU rozhodlo, "aby se pokračovalo v přátelské spolupráci s ČSNRA, již je SVU vděčna za podporu a porozumění ve svých začátcích".

Rokem 1960 skončila má spolupráce s Vlastou v rámci ČSNRA, ale pokračovala dále v SVU, kde byla Vlasta po léta členkou výboru a různých komisí a v r. 1982 byla jmenována zakládající členkou SVU.

Pokud se týče práce pro ČSNRA, byla jak víte, její dlouholetou jednatelkou, v renesanci této organizace oporou předsedů jako profesor Hlavatý či profesor Bušek, poté byla postavena do čela sama a dovedla vytvořit výborný pracovní tým pod vedením znamenitého prof. Dr. Františka Schwarzenberka a když vypršelo její volební období, znova byla cenným rádcem nových předsedů, gen. Ferjenčíka a Dra Rozbořila. Kromě této činnosti velmi záhy po svém příchodu do Chicaga v r. 1956 převzala redaktorství *Věstníku ČSNRA* a z její iniciativy začal vycházet anglický *Bulletin*. Obě tyto publikace velmi dobré úrovně, vedla donedávna.

Vlasta však nepracovala jen pro krajané a krajanství v USA, nýbrž pro Čechoslováky kdekoli na světě a především pro svobodu a demokracii v Československu. Rozsah této její nadlidské činnosti nelze přehlédnout, nelze popsat. ČSNRA od doby svého vzniku v r. 1917 neměla dosud takové pracovnice a československá věc v zahraničí za německé okupace či za komunismu neměla ženu výkonnější a bojovnější. Zřejmě krev Geringerů a jejího otce se spojily, aby unesly břemeno, které by jiné zdrtilo.

Avšak mimo tuto podobiznu existovala ještě Vlasta jiná, laskavá a jemná, horlivá čtenářka, milovnice přírody, hudby a divadla, člověk neskonale ochoty a dobroty. S ní mne a mou rodinu svazují léta neporušeného a neporušitelného přátelství.

Vlasta milovala Československo a v něm zejména Čechy a Prahu. Víím proto, že nejlepším rozloučením pro ni bude báseň, dnes již málem zapomenutého chicagského redaktora Josefa Macha, který jako ona na "Stavou vlast" nikdy nezapoměl.

*Jak krásná jsi v té starodávné venkovské škole,
kde nebožtík učitel zpívatí učival nás
"Kde domov můj" za slunného dne, zatím co pod okny dole
šuměly lípy a v révě svit zlatý se třás. —*

*Jak krásná v zapadlých samotách, kde dumají rozvaliny
zbořených zámek a tvrzí, minulých staletí sen,
kde při vodách zelených rybníků pusté se černají mlýny,
kde na rozcestích strašívá, když ke skonu schýlí se den!*

*Jak krásná jsi v Havlíčkových politických člancích,
v nichž to, co zasely věky, k činu již zraje,
jak krásná v čarodějných Dvořákových Tancích
i v granátově temném kouzlu Máchova "Máje",
i v Mánesově ilustraci k písni prstonárodní
(jak milý jde od milé přes ten zelený háj)
i v husitské písni, jež jako signál ohnivých pochodní
vede Tvé legionáře přes Ural
k vítězství Tvému, vždy dál a dál,
až na světa kraj.*

*Jak krásná jsi v Praze, když z jejich kamenů,
z kovové hudby zvonů i z písňě Vltavy
jak plápolavý přival plamenů
zní českých dějů chorál hřimavý.*

*Jak krásná jsi v Praze, když o slavném dnu říjnovém
s hradčanských věží zavlá prapor rudobílý,
splnění toho, o čem mrtvé generace snily,
nad očištěným, vykoupeným domovem,
nad krásami Tvými všemi,
Ty podivuhodná česká zemi!*

*Ani jsem nevěděl, netušil snad,
že jsi tak krásná a že Tě mám tak rád,
a že přijde den, kdy jako milenec nesmělý,
daleko od Tebe, za mořem, za horami,
jež snad už navždy zůstanou mezi námi,
s tlukoucím srdcem, s uzardělou lící
Ti o své lásce něco musím říci.*

(Chicagské "Jednou za čas" v květnu 1919)

Vlasto, naše milá přítelkyně a velká pomocnice! Až se u nás doma, v Československu, zase jednou rozední, bude tam Vaše jméno vyslovováno s takovou úctou, jako je vyslovováno dnes zde.

Bud'te sbohem na věčném klidu!

PAMATUJTE NA RADU SVÝM PŘÍSPĚVKEM!

Schvalujete-li pevné zásady a postoj Rady
k nejdůležitějším otázkám dnešního vývoje,
získejte nám nové členy!

*Československá Národní Rada Americká
se všemi odbočkami*

přeje

Jamesi Krákorovi

významnému a neúnavnému členu Rady

*k jeho osmdesátým narozeninám
mnoho zdraví a spokojenosti do dalších let*

Zpráva o činnosti Zahraničního výboru ČSNRA od 5. září do 3. října 1989

Během minulých týdnů odešli ze svých posic dva přátelé československého zápasu o lidská práva: velvyslanec Robert H. Frowick, který přechází do akademického života, a Deputy Asst. Secretary pro lidská práva R. W. Farrand, který nastupuje místo vyslance Spojených států v Papui na Nové Guinei. S prvním se Československá národní rada americká rozloučila děkovným dopisem předsednictva, s druhým prostřednictvím svého washingtonského mluvčího Dr. J. Haška. S Dr. Haškem se při té příležitosti seznámil nový referent pro čs. věci ve State Departmentu Cameron Munter. Jedním z námětů jejich rozhovoru byl pokus stoupenců slovenského separatismu obdržet od Endowment for Democracy vysokou částku na podporu Matice slovenské, přestože tato organizace slavné minulosti je v přítomnosti nesvobodným nástrojem komunistické vlády. Předsednictvo Rady vyslovilo své výhrady k takové podpoře přispisem předsedy Dr. Rozbořila a I. místopředsedy Ing. Štefana Papánka řediteli Endowment Mr. Diukoi a senátoru Pellovi.

Br. Halaška zprostředkoval v Chicagu u kongresníka J. E. Portera návštěvu Dr. Rozbořila a předsedy Zahraničního výboru Dr. Chalupy. Dr. Rozbořil po vysvětlení povahy a minulosti Rady žádal kongresníka Portera o podporu snahy Amerického fondu pro čs. uprchlíky, aby bylo urychleno udělování přistěhovaleckých víz těm, jejichž status byl schválen a kteří čekají v evropských táborech i s dětmi až dva roky, protože visa jsou přednostně a okamžitě přidělována vystěhovalcům ze Sovětského svazu, kteří po příchodu do Evropy mění své místo určení — Izrael na Spojené státy. Dr. Chalupa se zmínil o pozadí a účelu změn v Sovětském svazu a o nutnosti začlenit Československo mezi demokratisující státy východní Evropy, aby budoucnost dosažených změn v Polsku a v Maďarsku byla zajištěna. Kongresník Porter přijal memorandum Rady s doporučením, jaké prostředky mají Spojené státy v tomto směru k dispozici a přislíbil podporu jak ve věci udělování víz, tak v otázkách zahraničně-politických. Vyslovil ochotu zůstat s námi ve styku.

V.CH.

Prosíme oznamte včas změnu adresy

Slávnosť pri Štefánikovej soche na Bradle vo Francii

Pavel Šturman:

Vďaka článku písaným Maj. M. F. Kašparom, PSC, CDeG, členom Československej perute v britskom letectve počas II. Svetovej vojny nateraz žijúcim v Anglii, a poangličtenie článku Pavlom Šturmanom pre uverejnenie v Kalendári NSS na rok 1988, zvest' o soche Gen. Milana Rastislava Štefánika postavenej v mestečku Paulhan, Francia, stala sa známou. Československá obec legiónárska v zahraničí so sídlom v Londýne rozhodla sa o sochu postarať. Obstarat' potrebný nápis pre stotožnenie a postarať sa o usporiadanie a udržiavanie parku na námestí mestečka.

Rozšírenie kalendára Národného Slovenského Spolku po celom svete a zaujatosť oň v ďalekej Austrálii je len dokazom akej obľúbenosti sa kalendár teší vo svete medzi našimi rodákmi. Štátny rádiový rozhlas v Austrálii sa zaujal o zvest' vo veci Štefánikovej sochy a jej osudu počas nemeckej okupácie. Rozhlas vypočuli mnohí naši rodáci a bezodkladne, bez toho že by boli o to požiadaní, počali posilať svoje príspevky legiónárom v Londýne a tak hradit' výdavky s úpravou sochy, nápisu a parku. Inde vo svete, vo Francii, Nemecku, Rakúsku, Indii, Afrike, Strednej a Južnej Amerike, ozvena na rozhlas a zvest' o Štefánikovej soche bola povzbudzujúca. Jeden z prvých darov bol z Ameriky.

Bez toho že by boli legiónári žiadali, došlo dost' darov z celého sveta na hradenie výdavkov pre bronzový nápis na podstavci sochy a iné výdavky. Nápis bol schválený vládou Francie, je dielom Františka Belského, žijúceho v Anglii, ktorý dosiaľ vytvoril viaceré sochy, ako na príklad sochu Winston Churchilla pre Fulton kolegium, Admirála Cunnninghama pre Trafalgar námestie, Admirála Lorda Mountbattena pre Whitehall atď. Belský je tiež dvorným sochárom pre anglický kráľovský rod. Legiónári sú vďaka viazaní prispievateľom na výdavky spojené so sochou Štefánika a sú nadšení v jakej úče a pamäti je Štefánik, ich vrchný veliteľ, držaný vzdelaným svetom.

Odhalenie pamätnej dosky a nápisu v Paulhan je určené na sobotu dňa 14. októbra 1989 v pravé poludnie. Slávnosť mala byť skor, ale to by kolidovalo s vinobraním, na ktoré je Paulhan okolica povestná.

Československí legiónári budú zastúpení na slávnosti 15-členovou delegáciou z Anglie. Prinesú dve bojovné vlavky so sebou. Povodca zvesti o soche uverejnenej v London Times roku 1984, novinár John Harris bude čestným hosťom na slávnosti. Mešťanost'ovia Paulhan a Pezenas budú hosťiteľmi. V Pezenas počas vojny sa cvičil Prvý československý peší pluk pred odchodom na bojište. Členom gulometnej čaty č. 12 bol M. F. Kašpar. Mestečko Pezenas je rodiskom priekopníka letectva, kapt. Louis Paulhana, ktorý zachránil život Štefánikov na srbskej fronte v zime r. 1915, kedy obaja slúžili v jednej peruti. Vo vlastnom lietadle dopravil ťažko raneného Štefánika po jeho leteckom nešťastí do zápolia a zariadil jeho let do talianskej nemocnice v Rime, kde sa zotavil pre ďalšiu osloboditeľskú činnosť.

Vďaka legiónárom v Anglii pamäť o Štefánikovi je zachovaná. Mimochodom si pripomíname že Bradlo na Slovensku je v zanedbanom stave dľa zpráv návštevníkov rodnej zeme, vzdor glasnosti a perestrojke. Bolo by možno na čase, aby buďto v Amerike alebo inde v slobodnom svete počas sa pohyb na zachovanie Bradla v úplnom poriadku a tak zostal pýchou Slovenska a slobodného sveta.

Dr. JAN VIKTOR MLÁDEK

Dr. vied právnych a státných, Masarykova Universita, 1936.

Studoval národnú hospodárstvi v Československu, Francii, Anglii. Za druhé svetové války sloužil jako důstojník československého dělostřelectva ve Francii a Anglii. Roku 1942 byl jmenován přednostou měnového a bankovního odboru v londýnském ministerstvu financí, kde připravoval poválečnou reformu a rekonstrukci peněžnictví. Byl členem komise při British Treasury pro koordinaci finanční rekonstrukce a stabilizace v evropských zemích a spolupracoval s J. M. Keynesem na poválečných hospodářských organizacích. Zastupoval československou vládu na mnoha mezinárodních jednáních, zejména na konferenci v Bretton Woods, jež vypracovala stanovy Mezinárodního měnového Fondu a Mezinárodní Banky pro Rekonstrukci a Rozvoj. Po návratu domů s vládou prezidenta Beneše pokračoval ve svých funkcích v ministerstvu financí a současně byl místopředsedou správní rady Národní banky. Jako finanční odborník, účastnil se pravidelných schůzí vlády až do léta 1946, kdy komunisté převzali ministerstvo financí, a kdy byl zvolen do Fondu. V boji o zachování československé demokracie vykonával z pověření prezidenta Beneše řadu úkolů v Republice a zahraničí. V únoru 1946 byl jmenován československým delegátem ve Fondu a byl zvolen do správní rady této instituce. V roce 1968 mu Fond nabídl postavení v úřednictvu a od té doby vedl postupně řadu odborů a úřadů. Jako ředitel Evropského úřadu v Paříži prováděl důležitou koordinaci funkcí mezi evropskými a neevropskými členy v době kdy Evropa se živě organizovala v nových evropských institucích. V této funkci zván do různých komisí a výborů těchto organizací a byl stálým pozorovatelem v Evropské Platební Unii. Po léta byl v úzkých stycích s evropskými vládami a ústředními bankami. V té době byl též zván novými státy, jež vznikaly v procesu likvidace koloniálních poměrů, aby radil ve věci zahraničních hospodářských styků a vytváření národních institucí. Od roku 1960 do 1964 organizoval ve Fondu africký odbor, když na africkém kontinentě vzniklo 30 nových států, které všechny se staly členy Fondu. Tato činnost vedla ho k závěru, že nové státy potřebují, ještě více než finančních půjček, pomoci technické, t.j. rad a výchovy odborníků. Stal se ve Fondu průkopníkem tzv. technical assistance programming. Jeho odbor pro ústřední banky zřizoval desítky národních bank a jiných peněžních organizací a podporoval je radami a podpíral je odborníky propůjčenými z vyspělých zemí.

Americká vláda se obrátila na něho několikrát v choulostivých situacích. Např. v roce 1949, když japonské hospodářství se stalo neúnosným břemenem, byl vyslán do Tokia a zavedl devizové a dovozní kontroly, jež radikálně snížily japonské deficity. Japonci zvali humorně tyto zákony "lex Mladek". V roce 1966 požádal prezident Johnson, aby Dr. Mládek vedl misi do Vietnamu, kde se začala projevoval inflace — nesmírné nebezpečí uprostřed války.

Již v roce 1951 byl Dr. Mládek pozván do Jugoslávie, kde jeho mise pomáhala vytvořit finanční a měnovou základnu pro hospodářskou reformu, kterou se Jugoslávie odvrátila od sovětského modelu. Po roce 1977, kdy Dr. Mládek odešel do výslužby ve Fondu, vrátil se k problémům socialistických reforem a výzkumu socialistických hospodářství.

* * *

INFOCH NÁS INFORMUJE:

Zpráva o založení nezávislého družstevního nakladatelství ATLANTIS

Z iniciativy několika mladých přátel knihy, zastoupených Karlem Couralem a Janem Šabatou, vzniklo v únoru 1989 v Brně nakladatelské družstvo Atlantis. Svým jménem chce připomenout záslužnou práci soukromého nakladatele J. V. Pojera, který vydal ve stejnojmenné edici během dvaceti let 76 důležitých titulů světové i domácí literatury. Iničiátoři družstva zahájili v duchu platného družstevního zákona jednání s Městským národním výborem v Brně, Svazem výrobních družstev a Ministerstvem kultury ČSR, směřující k registraci družstva, a tím i k legalizaci jeho vydavatelské činnosti. Tato jednání nebyla zatím úspěšná, ale pokračují.

Mezitím do družstva vstoupili někteří čeští a slovenští spisovatelé a publicisté, mezi nimi například Ludvík Vaculík, Jan Trefulka, Václav Havel, Eda Kriseová, Eva Kantůrková, Milan Šimečka a Milan Uhde. Družstvo se rozhodlo přijmout za své čestné členy Ivana Jirouse, Františka Stárka, Petra Cibulku, Miroslava Kusého a Jána Čarnogurského, kteří jsou vězněni za svou mnohaletou práci pro nezávislou literaturu a za šíření nezávislé kultury. Svým předsedou zvolilo družstvo Jana Šabatu, tajemníkem Karla Courala a šéfredaktorem Milana Uhdeho.

Družstvo má v plánu vydávat především knihy a časopisy, které dosud vycházely v samizdatu. V první fázi chce vydat sérii českých a slovenských knih, které nemohly dosud v ČSSR tiskem vyjít. Počítá mezi jinými s knihami Ludvíka Vaculíka, Josefa Škvoreckého, Milana Kundery, Václava Havla, Pavla Kohouta, Karla Pecky, Dominika Tatarky a Petra Placáka. Později, až to vnější i vnitřní podmínky dovolí, by družstvo chtělo vydávat dvě až tři samostatné knižnice a několik časopisů vycházejících dosud samizdatově (Lidové noviny, Fragment-K, Kritický sborník, Revolver Revue, Vokno, O divadle, Sport a Informace o Chartě 77).

Redakce jednotlivých knižnic a periodik by byly zcela samostatné, družstvo by jim poskytovalo pouze právní základnu a pomáhalo by jim tam, kde by bylo jeho pomoci třeba (papír, technika, distribuce). Družstvo má v úmyslu starat se o své knihy a časopisy po celý jejich život, počítá proto s vlastním knihkupectvím, antikvariátem, a posléze i sběrem papíru zužitkovatelného pro nové knihy. Knihy a časopisy by byly vydávány různými technikami, postupně by však přecházely na normální knihtisk.

Zpráva o založení Spolku přátel družstva Atlantis

Čeští a slovenští spisovatelé a publicisté, kteří žijí v Československu a mají už dvacet let zakázáno publikovat ve své zemi, se rozhodli založit družstvenní nakladatelství, které se jmenuje Atlantis a má sídlo v Brně. Současně zahájili s příslušnými úřady jednání o registraci družstva, a tím i legalizaci jeho vydavatelské činnosti; jednání dosud pokračuje.

Z podnětu dramaticka Václava Havla vznikl souběžně návrh založit v Německé spolkové republice spolek, který by činnost tohoto družstva podporoval. Realizace návrhu se ujali Hermann Alter, dr. Dieber Böhm, Jiří Gruša, Pavel Kohout, Tomáš Kosta, dr. Vilém Prečan, Linda Reich a kníže Karel Jan ze Schwarzenbergu. Ustavující schůze

tohoto spolku přátel družstva Atlantis se bude konat v sobotu 14. října 1989, kdy budou schváleny jeho stanovy a kdy se spolek na tiskové konferenci ve Frankfurtu představí veřejnosti.

Hlavním úkolem spolku bude organizovat materiální pomoc družstvu Atlantis, zejména shromažďovat finanční prostředky na nákup strojního vybavení, papíru a jiných potřeb nakladatelství. Spolek se bude také podle svých možností starat o licenční záležitosti, aby nakladatelství Atlantis mohlo úspěšně pracovat doma a podílet se na mezinárodním knižním trhu.

Za tím účelem se Spolek přátel družstva Atlantis bude obracet především na německá i zahraniční nakladatelství, nadace a soukromé mecenáše i příznivce nezávislé a umlčované československé kultury. Kromě toho se spolek ihned po založení obrátí na přední světové spisovatele, aby převzali patronát nad jeho činností.

Nová kniha Václava Havla

K zahájení letošního mezinárodního knižního veletrhu ve Frankfurtu nad Mohanem a v předvečer udělení Mírové ceny německých knihkupců Václavu Havlovi vychází obsáhlá kniha: VÁCLAV HAVEL — DO RŮZNÝCH STRAN. Eseje a články z let 1983—1989. Uspořádal Vilém Prečan. XVI+526 stran formátu 14x20 cm. Cena 30 DM. ISBN 3-89014-055-6.

Sborník esejů, článků, komentářů a dalších, pro různé příležitosti napsaných příspěvků Václava Havla z let 1983—1989, které dosud vyšly jen v časopisech nebo v různých zahraničních publikacích. V oddílu Dodatky je zařazeno několik textů z let 1965—69, mezi nimi dosud nikdy nezveřejněný obsáhlý Havlův dopis A. Dubčekovi z 9. srpna 1969.

Kniha je vybavena edičními poznámkami s informacemi o okolnostech vzniku jednotlivých textů, bibliografií Havlova dramatického a knižního díla a 35-stránkovým chronologickým přehledem údajů o jeho životě, díle a společensko-politické aktivitě.

Vydalo Čs. dokumentační středisko nezávislé literatury ve spolupráci s Nadačí Charty 77 ve Stockholmu jako 5 svazek ediční řady Acta creationis a 254. svazek pražské samizdatové řady Edice Expedice v říjnu 1989.

Distribuci převzal a objednávky přijímá: INDEX, Postfach 41 05 11, D-5000 Köln 41.

Objednávky ve velkém (knihkupci, instituce apod.) zasílejte laskavě na adresu: Dokumentationszentrum, Schwarzenberg 6.

FOR CZECHOSLOVAKIA
CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL OF AMERICA

Naše nálepky mají svou tradici a účel připomínat světu, že Československo je stále v sovětském zajetí. Těší nás první odezva na naši žádost o finanční příspěvek. Doufáme, že je to slibný začátek a že pošlete i vy a že požádáte přátele, aby též přispěli.

Vzpomínková oslava na 28. říjen Československé národní rady americké — Oblast Chicago

Oslava se konala v neděli 29. října ve 3 hod. odpoledne v Havlíčkově škole na 15. a Ridgeland v Berwynu, Illinois.

Br. Tony Jandáček, president Oblastního výboru v Chicagu uvítal přítomné. Bratr dr. V. Chalupa, místopředseda ČSNRA byl hlavním řečníkem a pěkně vysvětlil události v dobách tvoření Československé republiky až po dnešní dobu. Paní Věra Rokničová pročitěně přednesla dvě básně. Br. Tony Jandáček promítl světelné obrazy z historie Československa podbarvených hudbou.

Br. dr. V. Chalupa přečetl dopis, který Československá národní rada americká posílá prezidentovi Bushovi ku příležitosti 71. výročí vzniku Československé republiky a s připomínkou o současných událostech v Československu.

Přikládáme znění pozdravu, který bude vyslán "Radio Free Europe" a také "Voice of America".

Účastníci oslavy 71. výročí vytvoření samostatného československého státu, pořádaného dne 29. října Oblastním výborem Čs. národní rady americké v Chicagu usnesli se na tomto prohlášení:

Draží bratři a sestry v Československu!

My, američtí Čechoslováci, shromáždění při oslavě 71. výročí založení československé samostatnosti, posíláme vám svůj pozdrav. Vy jste včera žádali demokracii a odpovědí vám byly obušky, zatýkáni a bití. Viděli jsme to na svých obrazovkách my, viděl to celý svět. Pro ty, kdo vás bijí, máme opovržení. Pro vás máme obdiv. Jsme s vámi a neustaneme pracovat pro to, aby i v Československu byla demokracie, na kterou máte právo a kterou 28. říjen představuje.

Oblastní výbor Čs. národní rady americké v Chicagu

Láska k bližnímu je v plánu světa, lidská společnost stojí na lásce, ale nestačí mít k člověku jen tak zvaný milý cit — láska, humanita se musí ztělesnit v práci, v součinnosti, v tvoření a tím v zdokonalování světa nám daného. Jsme dělníci na vinici boží!

Zpráva z členské schůze ČSNRA — odbočka Štefánik (Illinois)

První poprázdňinová členská schůze odbočky Štefánik konala se v sobotu 23. září 1989 v 6 hodin večer ve spolkové místnosti Warren Township Centre v Gurnee s pohostinstvím manželů Holečků a Jandáčků a za pěkné účasti členů a hostů, bylo nás 32.

Schůze byla zahájena vzpomínkou na nedávno zesnulou sestru Vlastu Vrázovou, tajemnici a bývalou předsedkyni ČSNRA a redaktorky časopisů Věstník a American Bulletin, zasloužilé, dlouholeté pracovnice v této organizaci a neúnavné, nekompromisní bojovnice za svobodnou, demokratickou československou republiku za druhé světové války proti Němcům a nyní proti komunistickému režimu v Československu, nastolenému Moskvou pod ochranou ruské armády. Povstáním a minutou ticha byla s. Vrázové věnována

poslední pocta. Její práce, vědomosti a zkušenosti na mezinárodním poli budou dlouho postrádány. V její upomínku byl odhlasován mimořádný dar Radě ve výši \$200.00 na další činnost Rady.

Ve spolkové agendě upozornili jsme na besedu se Škutinou v Mid America v úterý 26. září večer na téma "Jak se dělá smích", a dále na připravovanou vzpomínkovou oslavu 28. října v neděli 29. října v Havlíčkově škole, oba podniky sponsorované oblastním výborem ČSNRA v Chicagu s doporučením hojné účasti. Také se mluvilo o letošní mikulášské zábavě, zatím nerozhodně, kde a kdy.

Odbočka dále odhlasovala poslat nešťastným osudem postiženým rodinám paní Strnadové v Coloradu a paní Zmekové v Arizoně finanční pomoc z pokladny plus co se vybralo mezi členy na důkaz dobré vůle, pochopení pro jejich tísnivou finanční situaci a přání nás všech jim aspoň trochu pomoci. Byla to naše odpověď na články, uveřejněné v Hlasu Národa.

Poté následovala přestávka s bohatým pohoštěním hostitelů a pak velmi hodnotná přednáška pana Františka Krátkého z Floridy na téma "Životopis Generála M. R. Štefánika". Přednáška se velmi dobře poslouchala a byla doprovázena unikátními obrázky a doklady, promítnutými na plátně br. Jandáčkem. Mnozí jsme si zopakovali a i doplnili naše vědomosti o této části československé historie. Mladí posluchači se přiznali, že dnes večer slyšeli o Štefánikovi poprvé, výsledek to dnešního školství doma! V debatě se pokračovalo na stejné téma ještě po přednášce.

Mezitím se dostavila hodina rozchodu, br. Kraupner poděkoval p. Krátkému za tak pěknou přednášku a hostitelům za výborné občerstvení a ukončil schůzi v 10:30 večer.

K.H.

Odbočka ČSNRA San Diego zahájila podzimní činnost

V sobotu 23. září v Del Mar zahájila odbočka ČSNRA San Diego podzimní činnost. Úvodem přednesli manželé Ivan a Eva Franklinovi politický dialog, připravený Jožkou Pejškarem: "Stalo se v Československu". Následovala přednáška Jaroslava Dvořáka, který se v letních prázdninách účastnil, se skupinou Američanů, zájezdu do Peru. Po prohlídce hlavního města Limy pokračovala výprava po stopách dávného, legendárního kmene Inků. I když tento indiánský kmen vyhynul, zůstaly po něm památky, pozoruhodné stavby, svědčící o jejich pokročilé kultuře. Přednášku, pronesenou poutavě a vtipně, provázeli četnými světelnými obrázky - diapozitivy. Velmi zdařilou a početně navštívenou schůzi, řízenou předsedou Janem Neumannem, zakončili účastníci schůze zpěvem a hudbou.

Dne 29. října uspořádá odbočka oslavu 71. výročí vzniku Československé republiky. Kromě recitace, hudby a zpěvu národních písní bude promítnut film Ing. Josefa Holmana "Ostrov demokracie". Tento historický film o vzniku naší republiky byl natočen k 20. výročí trvání, avšak po mnichovském diktátu již nesměl být promítán. Obsahuje záběry z prvního dne 28. října 1918, příjezd presidenta T. G. Masaryka do vlasti z exilu 21. prosince 1918, dále čs. legie a prvopočáteční vývoj státu.

Dne 3. prosince t.r. uspořádá odbočka mikulášskou taneční zábavu v San Diegu.

— ar

**Srdečné pozvání odboček Čsl. národní rady
americké Štefánik a Gama
na Mikulášskou zábavu**

KDY — SOBOTA 2. PROSINCE 1989 v 6 hodin večer.

KDE — V RESTAURACI KLAS, 5734 W. Cermak Rd.,
Berwyn, Ill.

VSTUPNÉ — DAR \$15.00 za osobu — zahrnuje
společnou večeři bez baru.

PROGRAM — vánoční, připravený našimi osvědčenými
muzikanty a zpěváky a jako obvykle vyvrcholením bude
tradiční vystoupení svatého Mikuláše s andělem a čertem a
společně zapění vánočních koled a národních písní.

PRO DOBRO — tradiční tombola, pro kterou lask.
přineste dárky na výhry.

KONEC — o půlnoci.

Abychom mohli zajistit vše k Vaší spokojenosti, prosíme,
abyste vrátili přiložené přihlášky s šekem nejpozději do 20.
listopadu 1989 na adresu Mrs. Jana Šmerda, 32897 Rolling
Hill Rd., Wildwood, IL 60030 (tel. 223-6580), pokladní
odbočky Štefánik.

Pořádající výbor

In Memoriam... k uctění památky Vlasty Vrázové

CNCA Chapter Gen. M. Štefánik, Illinois..... \$200.00
CNCA District Michigan, Donation \$200.00
Mrs. Walter Nickol..... \$ 25.00
Dr. Leopold Rozbořil \$ 50.00

300 let Čechů a Slováků v Americe

PANORAMA

Krajanská kronika Panorama zaznamenala pro budoucí generaci náš přínos Spojeným státům americkým. Dílo se skládá ze dvou částí: z historického úvodníku ke každé kapitole a z předplacených životopisů. Dr. G. Švejda, historik, napsal stat' o prvních českých a slovenských přistěhovalcích. Každý americký stát má svoje kapitoly o svých začátcích.

Panorama je k dostání v kanceláři ČNRA — 2137 S. Lombard Ave., Cicero, IL 60650 — Tel. 656-1117. Cena \$7.00 + poštovné \$1.50.

Důležité upozornění pro čtenáře Věstníku

Malý roční poplatek sotva uhradí zaslání Věstníku, proto žádám všechny předplatitele, kteří dosud nezaplatili předplatné na rok 1989, aby tak učinili.

Upomínka se netýká členů ČSNRA, kteří mají Věstník zahrnutý v ročních příspěvcích. — *Redakce*

ČESKOSLOVENSKÁ ŽENSKÁ NÁRODNÍ RADA V EXILU,
Chicago a okolí

vás srdečně zve na

Předvánoční Besedu

V NEDĚLI 10. PROSINCE

od 12 hodin do 5 hodin odpoledne

V MÍSTNOSTECH SOKOLA BERWYN,
6445 - 27th Street, Berwyn, Illinois.

Stánky s domácím pečivem, uměleckými předměty. Tombola.

Občerstvení:

domácí dršťková polévka, teplé párky a obložené chlebíčky.

POZNAMENEJTE SI DEN

27. LEDNA 1990

Representační Ples

ČSNRA CHICAGO

RITZ-CARLTON HOTEL

O bližší informace volejte úřadovnu ČSNRA

— 656-1117.

Děkujeme srdečně všem dárcům, kteří se zúčastnili naší výroční nálepkové akce. Nálepková akce byla velmi úspěšná a jsme hrdí, že umožňujete náš boj za lidská práva.

**HUMAN
RIGHTS**
FOR CZECHOSLOVAKIA
CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL OF AMERICA

Naše nálepky mají svou tradici a účel připomínat světu, že Československo je stále v sovětském zajetí. Těší nás první odezva na naši žádost o finanční příspěvek. Doufáme, že je to slibný začátek a že pošlete i vy a že požádáte přátele, aby též přispěli.

ČSA

nejstarší bratrská a sesterská podpůrná jednota v Americe

jest připravena poskytnouti vám nejvýhodnější druhy
životních pojistek plně zabezpečujících
vaši ochranu.

Rovněž nabízíme pojistky
poskytující pravidelný starobní důchod
jakož i pojistky hypoteční.

Další informace ochotně podají:

"Pioneer of Fraternal Life Insurance"

CSA PLAZA • 2701 SOUTH HARLEM AVENUE • BERWYN, IL 60402
Telefony (312) 795-5800 — (312) 242-2224

V Ě S T N Í K

CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL
OF AMERICA
2137 So. Lombard Ave. — Room 202
Cicero, Illinois 60650

ADDRESS CORRECTION REQUESTED

436

FIRST CLASS MAIL

